

INNHold

Forskrift om sivil fallskjermhopping (BSL D 4-2).

- § 1. Formål
- § 2. Virkeområde
- § 3. Definisjoner
- § 4. Godkjenning av sikkerhetssystem
- § 5. Krav til utøvere
- § 6. Forberedelse av fallskjermhopp
- § 7. Gjennomføring av fallskjermhopp
- § 8. Fallskjermhopping fra sivilt helikopter
- § 9. Krav til luftfartøyet
- § 10. Generelle krav til flyging med fallskjermhoppere
- § 11. Flyging med avmontert eller åpen dør
- § 12. Dispensasjon
- § 13. Straff
- § 14. Ikrafttredelse

Forskrift om sivil fallskjermhopping (BSL D 4-2).

Fastsatt av Luftfartstilsynet 12. januar 2006 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-1 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273.

§ 1. Formål

(1) Formålet med denne forskriften er å sikre at sivil fallskjermhopping skjer på en sikker og samfunnstjenlig måte.

§ 2. Virkeområde

(1) Denne forskriften gjelder sivile fallskjermhopp fra luftfartøy innenfor norsk område, jf. luftfartsloven § 1-1 og § 1-2.

§ 3. Definisjoner

(1) I denne forskriften menes med:

- a) *Fallskjermhopp*: Alle former for planlagte utsprang fra luftfartøy i den hensikt å anvende fallskjerm under hele eller deler av nedstigningen.
- b) *Fallskjermhopper*: Person som gjennomfører eller skal gjennomføre fallskjermhopp.
- c) *Hoppfelt*: Et område som omfatter landingsområde og de omgivelser hvor det må ventes at hoppere vil kunne komme til å lande.
- d) *Faste hoppfelt*: Hoppfelt som er kunngjort gjennom AIP NORGE/NORWAY ENR 5.5-4.
- e) *Landingsområde*: Den del av hoppfeltet der hopperne forutsettes å lande.
- f) *Hoppmester*: person som har ansvaret for, og kommandoen over hoppere under innlasting i flyet, under flygning og til hopperne har forlatt flyet.
- g) *Dropp*: Én eller flere fallskjermhoppere som forlater et luftfartøy samtidig, eller flere enn to fallskjermhoppere som forlater mer enn ett luftfartøy i den hensikt å danne en formasjon.

§ 4. Godkjenning av sikkerhetssystem

(1) Fallskjermhopp kan bare utføres av fallskjermhopper tilknyttet organisasjon som har fått godkjent et sikkerhetssystem av Luftfartstilsynet.

(2) Sikkerhetssystemet skal inneholde:

- a) plan for utdanning av fallskjermhoppere og opprettholdelse av deres ferdigheter,

- b) materiellreglement, innbefattet krav til fallskjermer,
- c) operative instruksjoner for de forskjellige arter av fallskjermhopp,
- d) system for rapportering av avvik fra pkt. a) t.o.m. c) ovenfor til organisasjon, og
- e) organisering som sikrer utvikling og etterlevelse av pkt. a) t.o.m. d) ovenfor.

(3) Luftfartstilsynet kan sette vilkår for godkjenning av sikkerhetssystem, herunder bl.a. tidsbegrenset godkjenning, vilkår for endringer av sikkerhetssystemet, adgang for Luftfartstilsynet til å gi pålegg om endringer av sikkerhetssystemet mv.

§ 5. Krav til utøvere

(1) Utøver av fallskjermhopp må ha oppnådd myndighetsalder. Dersom det foreligger tillatelse fra foresatte og fallskjermhoppet skjer i henhold til sikkerhetssystem godkjent i medhold av § 4, kan fallskjermhopp utøves av person som har fylt 16 år.

(2) Utøver av fallskjermhopp må kunne dokumentere at han i løpet av det siste 1 år forut for gjennomføring av aktuelt fallskjermhopp har gjennomgått utdanning eller opprettholdelse av ferdighet for den aktuelle art fallskjermhopp og for den aktuelle vanskelighetsgrad, slik dette er beskrevet i sikkerhetssystemet, jf. § 4.

§ 6. Forberedelse av fallskjermhopp

(1) Før fallskjermhopp gjennomføres skal tillatelse til landing i planlagt landingsområde være innhentet fra grunneier eller andre som disponerer dette.

(2) Før fallskjermhopp i forbindelse med offentlige tilstelninger utenfor faste hoppfelt gjennomføres skal tillatelse være innhentet fra lokale politimyndigheter.

(3) Fallskjermhopp i kontrollert luftrom skal planlegges og utføres i samråd med vedkommende enhet av lufttrafikkjentesten.

(4) Melding om fallskjermhopping skal varsles gjennom NOTAM i følgende tilfeller:

- a) dersom fallskjermhoppingen finner sted utenfor faste hoppfelt uten obligatorisk radiosamband med flygekontrolltjenesten, og hoppingen omfatter mer enn 20 hopp pr. dropp, mer enn 100 hopp i naturlig sammenheng eller aktiviteten varer over 24 timer, eller
- b) dersom fallskjermhoppingen finner sted om natten i områder uten obligatorisk radiosamband med flygekontrolltjenesten.

(5) Melding etter forrige ledd skal omfatte omfang, høyder, tidsrom, hoppfelt og ansvarshavende.

§ 7. Gjennomføring av fallskjermhopp

(1) Fallskjermhopp skal gjennomføres i overensstemmelse med operative bestemmelser i det godkjente sikkerhetssystemet, jf. § 4 annet ledd bokstav c.

§ 8. Fallskjermhopping fra sivilt helikopter

(1) Fallskjermhopping fra sivilt helikopter skal kun utføres fra helikopter tilknyttet ervervsmessig virksomhet, og som har en prosedyre for slik hopping som er godkjent av Luftfartstilsynet.

§ 9. Krav til luftfartøyet

(1) Luftfartøy som benyttes ved fallskjermhopping skal ha prosedyrer godkjent av Luftfartstilsynet for flyging med fallskjermhoppere.

(2) Søknad om godkjenning av prosedyrer for luftfartøy som skal drive flyging med fallskjermhoppere skal inneholde følgende dokumentasjon:

- a) flygehåndbok,
- b) oppgave over luftfartøyets tomvekt og tyngdepunkt i den konfigurasjon som skal benyttes ved flyging med fallskjermhoppere,
- c) skisse over fallskjermhoppernes plassering i luftfartøyet med angitte momentarmer,
- d) oppgave over startvekt og tyngdepunkt ved kritisk kombinasjon av drivstoffmengde, antall ombordværende og deres plassering i fartøyet,
- e) teknisk underlag for fastspenning av fallskjermhoppere i tilfeller hvor luftfartøyet ikke skal anvendes i standard konfigurasjon, og
- f) referanse til eventuelle tillegg i fabrikantens flygehåndbok, samt oversikt over fabrikantens standardmodifikasjoner ved flyging med åpen dør.

(3) Modifikasjoner av luftfartøyet skal særskilt godkjennes. Flyging med åpen dør anses ikke som modifikasjon hvis flyet er godkjent for slik flyging.

(4) Godkjennelsen skal fremgå av fartøyets flygehåndbok. Flygehåndboken skal også inneholde operative begrensninger for slik flyging.

§ 10. Generelle krav til flyging med fallskjermhoppere

(1) Ved flyging med fallskjermhoppere skal følgende begrensninger være innført i flygehåndboken:

- a) røyking er ikke tillatt,
- b) alt løst utstyr om bord skal være sikret, og
- c) bagasje er ikke tillatt medført i flyet.

(2) Hoppmester skal treffe nødvendige forholdsregler for å hindre utilsiktet åpning av fallskjerm under flyging.

§ 11. Flyging med avmontert eller åpen dør

(1) Ved flyging med avmontert eller åpen dør skal følgende operative begrensninger være innført i flygehåndboken:

- a) det er ikke tillatt å fly med mer enn én dør avmontert eller åpen,
- b) maksimal flygehastighet skal ikke overstige største tillatte manøverbastighet eller 70% av største tillatte marsjhastighet,
- c) maksimal tillatt girvinkel er 10 ° og maksimal tillatt krenningsvinkel er 15 ° ,
- d) alle ombordværende skal være fastspent under start og landing, og ved alle andre faser av flygingen når fartøysjefen anser dette nødvendig av sikkerhetsmessige grunner,
- e) fallskjermhopperens «static lines» skal plasseres og monteres slik at det ikke er mulig å forårsake låsing av rorflater eller flygerens kontroller,
- f) flyging er kun tillatt under VFR-forhold, og
- g) dersom flyet er utstyrt med dørholderclips på vingestenderne eller under vingen, skal disse fjernes før fallskjermhopping utføres.

(2) Dersom luftfartøyfabrikanten har spesifisert særskilte operative begrensninger for flyging med fallskjermhoppere, vil disse erstatte eller gjelde i tillegg til ovennevnte begrensninger.

§ 12. Dispensasjon

(1) Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift.

§ 13. Straff

(1) Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift straffes i henhold til bestemmelser om straff etter luftfartsloven kapittel XIV.

§ 14. Ikrafttredelse

(1) Denne forskrift gjelder fra 1. mars 2006.

(2) Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 10. januar 1980 nr. 3433 om fallskjermhopping.

Databasen sist oppdatert 30. jan 2007